

БЕЛАРУСКИ

ГАЗЕТА ўзнагароджана ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР

13 САКАВІКА
1997 года
чацвер
№4
(1759)

ГАЗЕТА БЕЛАРУСКАГА
ОРДЭНА
ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА
СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА
УНІВЕРСІТЭТА

УНІВЕРСІТЭТ

СЁННЯ ў НУМАРЫ:

Спіс маладых навукоўцаў — атрымальнікаў грантаў Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў па выніках конкурсу 1996 года

Умовы конкурсу "НАВУКА-97" і іншых конкурсаў, якія праводзіць Беларускі рэспубліканскі фонд фундаментальных даследаванняў

Стар. 2-3

Шмат праблемаў у бібліятэкі БДУ... Як яна іх вырашае, вы даведзецеся з матэрыяла нашай карэспандэнцы

"Упса з вітамінам С"? А можа, лепш вітаміны настой?..

Стар. 4

БЕЛАРУСКИ УНІВЕРСІТЭТ

Штогадовую прэмію імя У.Пічэты атрымаў доктар філасофскіх навук, прафесар Шалькевіч Вячаслаў Феліксавіч за цыкл работ па гісторыі палітычнай і сацыяльнай думкі ў Беларусі XVI-XIX стагоддзяў. Прэмія імя А.Сеўчанкі прысуджана доктару хімічных навук, прафесару Кабо Генадзію Якаўлевічу за цыкл работ "Даследаванні тэрмадынамічных уласцівасцяў арганічных рэчываў".

Лепшай студэнцкай навуковай работай у галіне сацыяльных і гуманітарных навук прызнана "Эвалюцыя прынцыпу наследавання вялікакіяскага прастола ў Старажытнай Русі (IX-XII ст.)" студэнтаў гістарычнага факультэта Цёмшова В. і Цёмшова С., у галіне прыродазнаўчых навук — работа "Некаторыя пытанні тэорыі акустычнага лазера (САЗЕРА)" студэнта фізічнага факультэта Волкава І.

Кожны студэнт дзяржаўнай ВНУ павінен быць гатовы да размеркавання

Аб гэтым сказаў Прэзідэнт краіны, выступаючы днямі ў Беларускім дзяржаўным эканамічным універсітэце. Праўда, у першую чаргу абавязковае размеркаванне закране тых, хто атрымае дэфіцытныя спецыяльнасці, напрыклад, выкладчыкаў замежных моў і ўрачоў.

Па даручэнню кіраўніка дзяржавы міністр адукацыі паві-

нен будзе ў бліжэйшы час вынесці на разгляд Прэзідэнта дакумент аб метадыцы заключэння кантрактаў са студэнтамі, якія паступаюць у дзяржаўную ВНУ. Той, хто падпісаў такі кантракт, павінен ведаць, што пасля заканчэння ВНУ ён можа быць накіраваны на работу туды, дзе маюць асаблівую патрэбу ў такіх спецыялістах. Пры гэтым будучы прапановацца на выбар некалькіх месцаў для работы.

Па запрашэнню адміністрацыі універсітэта з 5 па 9 сакавіка БДУ наведвала маладзёжная дэлегацыя Маскоўскага дзяржаўнага універсітэта імя М.В.Ламаносава. Пра перспектывы супрацоўніцтва маладзёжных структураў абодвух універсітэтаў расказаў старшыня Савета студэнцкага саюза МДУ Андрэй Сайкоў. Госць адзначыў, што добрай формай выхаваўчай работы з моладдзю, што варта пераняць і МДУ, з'яўляецца сістэма даплатаў студэнцкаму актыву. Акрамя таго, ён выказаў спадзяванне, што студэнты і маладыя навукоўцы БДУ прымуць удзел у міжнароднай канферэнцыі студэнтаў і аспірантаў па фундаментальных навукх "Ламаносаў-97" у красавіку гэтага года.

Вынікі сесіі

Падвядзенне вынікаў зімовай сесіі паказала, што непераўздыдзенымі "чэмпіёнамі" сталі пяцікурснікі: з велізарным адрывам апырэдзілі яны ўсіх астатніх (95,6% ад агульнай колькасці студэнтаў-пяцікурснікаў паспяхова здалі сесію). На другім месцы апынуўся, як гэта ні дзіўна, другі курс (86%), якому літаральна "дыхаў у спіну" чацвёрты (85,7%). Але найбольш дзіўным сярод вынікаў сесіі было тое, што першакурснікі (84,6%) апырэдзілі студэнтаў трэцяга курсу (84%). Няўжо да трэцяга курсу можна на столькі стаміцца ад працэсу навучання, каб заняць апошняе месца па выніках сесіі?

Гаворачы пра першыства спамяж факультэтаў, варта зазначыць, што на Алімпе паспяхова сесію філалагічны і юрыдычны факультэты (па 94%). Ізноў жа, як і ў выпадку з пяцікурснікамі, адрыв ад іншых факультэтаў значны: ніхто болей не "дацягнуў" да 90%. Самая вялікая колькасць тых, хто паспяхова "заваліў" сесію назіраецца на біялагічным факультэце — "здаліся" толькі 77% студэнтаў. Дарэчы, гэты адрыв таксама немалы: на гістарычным і механіка-матэматычным факультэтах, якія дзеляць між сабой перадапошняе месца, тых, хто паспяхова здаў сесію ўсё ж істотна болей — 83%.

Хочацца верыць, што летняя сесія зменіць гэтыя лічбы ў бок павелічэння.

М. ТАПІЛЯ

А Б'ЯВЫ

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь і Беларускі каардынацыйны цэнтр навукова-даследчых работ студэнтаў абвешчаюць конкурс на лепшы эскіз медаля "За лепшую студэнцкую навуковую работу" і знака "Лаўрэат конкурсу навуковых работ студэнтаў Беларусі".

Пераможца конкурсу на лепшы эскіз медаля ўзнагароджваецца грашовай прэміяй у памеры 20 мінімальнага заробкаў.

Пераможца конкурсу на эскіз знака ўзнагароджваецца грашовай прэміяй у памеры 15 мінімальнага заробкаў.

У конкурсе могуць прымаць удзел усе ахвотныя. Прапановы (эскізы на аркушах фармату А4) прадастаўляюцца да 30 чэрвеня 1997 года на адрас: 220050, Мінск, пр-т Ф.Скарыны, 4, Белдзяржуніверсітэт, БКЦ НДРС (на конкурс). Тэлефон для даведак: (017) 226-57-10.

РЭКТАРАТ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне пасады:

Загачыкаў кафедраў: матэматычнага забеспячэння АСК, аналітычнай хіміі, матэматычнага забеспячэння САПР; Прафесараў кафедраў: тэарэтычнай фізікі, інтэлектуальных сістэм, педагогікі;

Дацэнтаў кафедраў: інтэлектуальных сістэм, матэматычнага забеспячэння САПР, матэматычнага забеспячэння АСК, вылічальнай матэматыкі, біяфізікі, фізікі паўправаднікоў, вышэйшай матэматыкі, фізіялогіі раслін, неарганічнай хіміі, фізічнай хіміі, аналітычнай хіміі, агульнай хіміі і метадыкі выкладання хіміі, метадыкі выкладання беларускай мовы і літаратуры, тэарэтычнага і славянскага мовазнаўства (с/с), крыніцазнаўства і музеязнаўства, гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу, гісторыі старажытнага часу і сярэдніх вякоў, міжнародных эканамічных адносін (0,5 стаўкі), англійскай мовы гуманітарных факультэтаў, англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў, англійскай мовы гуманітарных факультэтаў, фізічнага выхавання і спорту, эканамічнай географіі замежных краін, англійскай мовы, педагогікі, метадаў аптымальнага кіравання;

Старшых выкладчыкаў кафедраў: матэматычнага забеспячэння ЭВМ, тэхналогіі праграмавання, глебазнаўства і геалогіі, эканамічнай географіі Беларусі і дзяржаў Садружнасці, эканамічнай географіі замежных краін, фізічнай географіі і аховы прыроды, рускай літаратуры, беларусказнаўства, рускай і славянскай гісторыі са старажытных часоў да пачатку XX стагоддзя, англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў, англійскай мовы гуманітарных факультэтаў, фізічнага выхавання і спорту, англійскай мовы;

Выкладчыкаў кафедраў: рускай мовы, рускай літаратуры, рыторыкі і метадыкі выкладання славянскіх моў і літаратур, беларусказнаўства, міжнародных эканамічных адносін (0,25 стаўкі), нямецкай мовы, англійскай мовы гуманітарных факультэтаў, англійскай мовы, фізічнага выхавання і спорту; Асістэнтаў кафедраў: метадаў аптымальнага кіравання, аналітычнай хіміі, інтэлектуальных сістэм.

Тэрмін конкурсу — адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220050, г.Мінск, праспект Ф.Скарыны, 4, Белдзяржуніверсітэт, аддзел кадраў, пакой 233, тэл. 2-26-59-39.

Аб'ява надрукавана ў газеце "Беларускі універсітэт" 13 сакавіка 1997 года.

3 нагоды

Вернісаж прафесара Цікоцкага

Заслужаны работнік адукацыі Рэспублікі Беларусь, прафесар кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання факультэта журналістыкі, доктар філалагічных навук Міхаіл Яўгенавіч Цікоцкі падчас вайны быў узнагароджаны ордэнам Айчынай вайны I ступені і двума медалямі "За адвагу". Ягоная дзейнасць была адзначана Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР, дзвюма граматамі Вярхоўнага Савета БССР, ганаровым знакам "За выдатныя поспехі ў працы" Міністэрства вышэйшай адукацыі СССР.

Пэралічваем гэтыя ўзнагароды не дзеля праформы, а таму, што Міхаіл Яўгенавіч — чалавек шматгранны і ўсімі любімы. Званні ж, хоць і не адлюстроўваюць гэтага, але даюць зразумець, што гаворка ідзе пра асобу не ардыннарную — проста так яны не даюцца. Што ж зрабіў гэты чалавек? Працаваў, праводзіў даследаванні мовы, пісаў кнігі (пераважна падручнікі).

Паводле асабістага прызнання Міхаіла Яўгенавіча, лепш за астатнія атрымалася і пісалася лягчай кніга "Сугучнасць слоў жы-

вых...", бо мова мастацкай літаратуры — тэма дастаткова цікавая.

Аднак вы памыліцеся, калі будзеце думаць, што прафесар дзень у дзень займаўся толькі напісаннем кніг для студэнтаў. Яшчэ ў 7 гадоў ён зацікавіўся тэхнікай акварэлі. І зараз у Міхаіла Яўгенавіча вялікая колькасць малюнкаў, збольшага пейзажаў. Уявіце, што гэтага магло б не быць, каб здзейснілася юнацкая мара прафесара Цікоцкага і ён стаў шафёрам...

Але мары не заўсёды збываюцца, і вось 20 лютага Міхаіл Яўгенавіч справіў сваё 75-годдзе выдатным дзеячам навукі, сярод цудоўных людзей і сяброў — выкладчыкаў журфака.

Далучаемся да іх віншаванняў і жадаем прафесару заставацца такім жа прыемным суразмоўцам, як і зараз!

Валерыя АЎСЯНІК

Спіс маладых навукоўцаў, якія атрымалі па выніках конкурсу 1996 года гранты Рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў

Біялагічныя навукі	
Пячкоўскі Д.У. Залуцкая В.М. Нікаленка А.М.	НДІ пульманалогіі і фтызіятрыі Міністэрства аховы здароўя РБ
Ігнаценка К.В. Ягораў А.А. Лукашэнка Ю.А.	Інстытут біяхіміі АНБ
Звярынскі І.У. Макарычэў А.Ф. Мельнічонок Н.Г.	Інстытут біяхіміі АНБ
Міхайлоўскі І.С. Краўчанка І.Я. Савіцкі В.П.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Варанкова А.В. Сакалова А.У. Дзядзюля К.Л.	Інстытут генетыкі і цыталогіі АНБ
Гарбузенка Т.С. Кірзева А.І. Рукша А.В.	НДІ гематалогіі і пералівання крыві Міністэрства аховы здароўя РБ
Чубанюў У.С. Сямак І.В. Цалініна В.І.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Шчэрбін Д.Р. Паўлючанка А.У. Паўлюская І.А.	Інстытут фотабіялогіі АНБ
Навіцкі А.І. Навіцкая А.П. Шчур А.В.	Беларуская сельскагаспадарчая акадэмія
Джус М.А.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Сяньковіч В.А.	Інстытут фотабіялогіі АНБ
Гігалашвілі Т.С.	Інстытут эксперыментальнай батанікі АНБ
Шаверда А.У.	Інстытут заалогіі АНБ
Гуманітарныя навукі	
Яскевіч А.А.	Інстытут літаратуры АНБ
Грынюк Ж.У.	Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
Салдаценка Н.Д.	Інстытут мовазнаўства АНБ
Тэхнічныя навукі	
Зайцава А.М. Левашанка В.Р. Чавушаў В.А.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
Каспер М.В. Самсоненка М.У. Халавін Д.Д.	Інстытут фізікі цвёрдага цела і паўправаднікоў АНБ
Шахлевіч Н.У.	Інстытут тэхнічнай кібернетыкі АНБ
Кудзіна А.Ф. Вягера Н.В.	Інстытут механікі металаполімерных сістэм АНБ
Калганова Т.Г.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
Коваль В.М. Макаранка А.А.	Інстытут механікі металаполімерных сістэм АНБ
Сусліў А.А. Камкоў А.Ю. Гайдук Н.Б.	Інстытут механікі металаполімерных сістэм АНБ
Вокунь А.Р.	Інстытут тэхнічнай кібернетыкі АНБ
Сарокін У.У.	Інстытут радыяцыйнай фізіка-хімічных праблем АНБ
Краўчук А.С. Корзан Л.А.	Інстытут надзейнасці машын АНБ
Дзімакоў В.Н. Савіцкі Ю.В. Гладышчук В.Б.	Брэсцкі політэхнічны інстытут
Фізіка-матэматычныя навукі	
Калашнікіў У.Л. Палойка І.Г. Аўтух А.С.	Міжнародны лазерны цэнтр БДПА
Лагвін Ю.А. Навуменка А.В. Бабушкін І.В.	Інстытут фізікі АНБ
Галіеўскі В.А. Сазановіч І.В. Яроцкі Д.А.	Інстытут малекулярнай і атамнай фізікі АНБ
Бондараў І.В. Шахалевіч С.І.	НДІ ядзерных праблем пры БДУ
Афоненка А.А. Наліўка С.В. Вушакоў Д.У.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Гарабец В.А.	Інстытут фізікі АНБ
Пятроў Я.П. Віткін А.Э. Кручонок Ю.В.	Інстытут фізікі АНБ
Калітонаў А.М. Бібік А.І.	Інстытут фізікі АНБ
Гельм М.Ф. Палубіск С.А.	Інстытут малекулярнай і атамнай фізікі АНБ
Савасценка Н.А. Ісакаў С.М.	Інстытут малекулярнай і атамнай фізікі АНБ
Старадубцаў Я.Г.	Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт
Дуброў Б.М. Камракоў Б.Б. Чыж А.П.	Міжнародны цэнтр "Софус Лі"
Шулякоўскі Р.Г. Шапораў В.А.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Макарава Л.М.	Інстытут фізікі АНБ
Тышчанка В.Ю.	Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт
Захогін А.А. Аляксеенка Н.А. Ксяноў В.А.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Мігас Д.Б. Шапашнікіў В.Л. Холад А.Н.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
Бародзіч А.І. Волкаў І.А.	НДІ ядзерных праблем БДУ
Шчарбіцкі В.Г. Лагацкі А.А. Падліпенскі А.В.	Міжнародны лазерны цэнтр пры БДПА
Раманаў А.Г. Мельнікова А.А. Агішаў І.М.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Пісараў В.А. Навуменка А.В.	Інстытут малекулярнай і атамнай фізікі АНБ
Бараноўскі Д.І. Самбар Я.Г.	Інстытут малекулярнай і атамнай фізікі АНБ
Талкачова А.Г. Губар Н.Б. Клебча С.М.	Інстытут фізікі АНБ
Фядотава В.М.	Інстытут фізікі цвёрдага цела і паўправаднікоў АНБ
Хімічныя навукі і навукі аб Зямлі	
Рагач А.Л. Ламака С.В. Каваленка М.А.	НДІ фізіка-хімічных праблем БДУ
Акаеў Я.Б. Міхалёнак С.Г.	Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт
Царэнка І.У.	Інстытут механікі металаполімерных сістэм АНБ
Асіповіч М.П. Асталчык М.А.	НДІ фізіка-хімічных праблем БДУ
Гапонік М.П. Луцін А.Я. Шчукін Д.Г.	НДІ фізіка-хімічных праблем БДУ
Кельн А.У. Казыркоў Ю.Ю.	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Шутава Т.Г.	Інстытут фізіка-арганічнай хіміі АНБ

1. Беларускі рэспубліканскі фонд фундаментальных даследаванняў (далей у тэксце — Фонд) арганізуе конкурс на саісканне грантаў фінансавай падтрымкі матэрыяльна-тэхнічнай базы навуковых даследаванняў.

2. У конкурсе могуць удзельнічаць выканаўцы праектаў, якія фінансуе Фонд.

3. Заяўкі на ўдзел у конкурсе на саісканне грантаў падтрымкі матэрыяльна-тэхнічнай базы навуковых даследаванняў падаюцца ў выканаўчую дырэкцыю Фонду на працягу года і разглядаюцца пры наяўнасці ў Фонду сродкаў на гэтыя мэты.

4. Экспертыза заявак, якія паступаюць на конкурс, праводзіцца секцыямі савета Фонду з прыцягненнем у

Умовы конкурсу
Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў на саісканне грантаў фінансавай падтрымкі матэрыяльна-тэхнічнай базы навуковых даследаванняў на 1997 год

выпадку неабходнасці экспертных саветаў.

5. Заяўка на саісканне гранта фінансавай падтрымкі матэрыяльна-тэхнічнай базы навуковых даследаванняў (да 1000 долараў ЗША па курсу Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь) складаецца з ліста-абгрунтавання, падпісанага кіраўніком арганізацыі — выканаўцы праек-

та, дзе змяшчаецца разліковы рахунак арганізацыі — атрымальніка гранта Фонду, разлік неабходнага аб'ёму фінансавання і абавязальства выдзеленых сродкаў.

6. Усё набытае на сродкі Фонду навуковае абсталяванне і вылічальная тэхніка з'яўляюцца дзяржаўнай маёмасцю, знаходзяцца ў гас-

падарчым вядзенні арганізацыі, праз якую ажыццяўляецца фінансаванне праекта, і перадаюцца на яе баланс.

7. Заяўкі на конкурс накіроўваюцца на адрас выканаўчай дырэкцыі Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў на адрас: 220072, Мінск, пр. Ф.Скарыны, д. 66, пакой 414, тэлефоны для даведак 268-48-90, 268-57-22, факс (017) 239-31-62.

Умовы конкурсу
Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў на саісканне грантаў фінансавай падтрымкі для ўдзелу ў міжнародных навуковых мерапрыемствах на 1997 год

1. Беларускі рэспубліканскі фонд фундаментальных даследаванняў (далей у тэксце — Фонд) арганізуе конкурс на саісканне грантаў для ўдзелу ў міжнародных навуковых мерапрыемствах (кангрэсах, сімпозіумах, канферэнцыях і г.д.).

2. У конкурсе могуць удзельнічаць выканаўцы праектаў фундаментальных і пошукавых даследаванняў, якія фінансуе Фонд, і ўладальнікі грантаў Фонду для маладых навукоўцаў.

3. Заяўкі на саісканне грантаў для ўдзелу ў міжнародных навуковых мерапрыемствах падаюцца ў выканаўчую дырэкцыю Фонду на працягу года, але не пазней, чым за месяц да пачатку навуковага мерапрыемства.

4. Заяўка на саісканне гранта для ўдзелу ў замежным навуковым мерапрыемстве павінна змяшчаць: — хадайніцтва абгрунтаванне кіраўніка праекта з указаннем месца і тэрмінаў правядзення мерапрыемства і звестак аб прыцягнутых крыніцах фінансавання паездкі;

— хадайніцтва адміністрацыі навуковай установы ці ВНУ, у якой выконваецца праект;

— павадамленне міжнароднага аргкамітэта пра тое, што прадстаўлены заяўнікам даклад уключаны ў праграму мерапрыемства (з указаннем аўтараў, назвы і тыпу дакладу); — копію тэзісаў дакладу;

— разлік выдаткаў на ўдзел у міжнародным навуковым мерапрыемстве. Пры гэтым запрошаная сума не павінна перавышаць суму, адпаведную 800 доларам ЗША.

Усе матэрыялы на замежных мовах мусяць суправаджацца перакладамі на рускую ці беларускую мову.

Фонд не прымае да разгляду заяўкі навукоўцаў на аплату ўдзелу іх у навуковым мерапрыемстве на тэрыторыі Беларусі і краінаў былога СССР.

5. Экспертыза заявак, якія паступаюць на конкурс на саісканне грантаў для ўдзелу ў міжнародных навуковых мерапрыемствах, праводзіцца секцыямі савета Фонду з прыцягненнем экспертных саветаў Фонду.

6. Пры разглядзе заявак улічваецца:

— адпаведнасць прадстаўленых на навуковае мерапрыемства матэрыялаў тэматыцы выконваемага праекта;

— магчымасць фінансавай падтрымкі з іншых крыніцаў фінансавання.

7. Выдзяленне грантаў адбываецца, як правіла, па прынцыпу "адна канферэнцыя — адзін грант", г.зн. фінансавая падтрымка для ўдзелу ў канкрэтным навуковым мерапрыемстве можа быць аказаная толькі аднаму ўдзельніку з Беларусі.

На кожны праект можа быць выдзелены толькі адзін грант на працягу ўсяго тэрміну яго выканання.

8. Канчатковае рашэнне аб выдзяленні гранта на паездку прымаецца бюро савета Фонду.

9. Грант фінансавай падтрымкі для ўдзелу ў міжнародным навуковым мерапрыемстве афармляецца як састаўная частка фінансаванага Фонда дагавору на выкананне праекта.

10. Заяўкі на саісканне грантаў накіроўваюцца на адрас выканаўчай дырэкцыі Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў на адрас: 220072, Мінск, пр. Ф.Скарыны, д. 66, пакой 414, тэлефоны для даведак 268-48-90, 268-57-22, факс (017) 239-31-62.

Умовы конкурсу
Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў на саісканне грантаў фінансавай падтрымкі ў арганізацыі рэспубліканскіх і міжнародных навуковых мерапрыемстваў на 1997 год

1. Беларускі рэспубліканскі фонд фундаментальных даследаванняў (далей у тэксце — Фонд) арганізуе конкурс на саісканне грантаў фінансавай падтрымкі ў арганізацыі рэспубліканскіх і міжнародных навуковых мерапрыемстваў (кангрэсаў, сімпозіумаў, канферэнцый і г.д.).

2. У конкурсе могуць удзельнічаць арганізацыйныя камітэты рэспубліканскіх і міжнародных навуковых мерапрыемстваў, уключаныя ў планы правядзення навуковых мерапрыемстваў, зацверджаныя Саветам Міністраў РБ на 1997 год.

3. Заяўкі на саісканне грантаў падаюцца ў выканаўчую дырэкцыю Фонду на працягу года, але не пазней, чым за месяц да пачатку гэтага навуковага мерапрыемства.

4. Заяўка на саісканне гранта павінна змяшчаць: — хадайніцтва абгрунтаванне арганізацыйнага камітэта з указаннем месца і тэрмінаў правядзення мерапрыемства, звестак аб уключэнні гэтага навуковага мерапрыемства ў вышэйзгаданы план і прыцягнутых крыніцах фінансавання, а таксама разліковы рахунак, на які належыць перавесці выдзеленыя сродкі;

— разлік выдаткаў на правядзенне навуковага мерапрыемства, пры гэтым агульная запрошаная сума не павінна перавышаць 9,0 мільёнаў рублёў;

— навуковую праграму мерапрыемства;

— хадайніцтва адміністрацыі навуковай установы ці ВНУ, пры якіх мяркуецца правядзенне навуковага мерапрыемства, якое змяшчае гарантыйнае абавязальства мэтавага выкарыстання атрыманых ад Фонду сродкаў.

Неабходнай умовай выдзялення гранта з'яўля-

ецца абавязальства аргкамітэта мерапрыемства даць у публікаваных матэрыялах мерапрыемства інфармацыю пра фінансавую падтрымку Фонду.

5. Экспертыза заявак, што паступаюць на конкурс, праводзіцца непазрэдна ў секцыях савета Фонду з прыцягненнем, у выпадку неабходнасці, экспертных саветаў Фонду.

Пры разглядзе заявак улічваецца:

— ступень асвятлення ў прадстаўленых на навуковым мерапрыемстве матэрыялах фундаментальных аспектаў адпаведнай галіны ведаў;

— магчымасць фінансавай падтрымкі мерапрыемства з іншых крыніцаў фінансавання.

Пры разглядзе заявак перавага аддаецца рэгулярна праводзімым сімпозіумам, канферэнцыям і г.д.

6. Канчатковае рашэнне аб выдзяленні гранта прымаецца на паседжанні бюро савета Фонду. Інфармацыя пра ўдзел Фонду ў фінансаванні навуковага мерапрыемства павінна змяшчацца ў друкаваных матэрыялах гэтага мерапрыемства.

7. Фінансаванне грантаў фінансавай падтрымкі ў арганізацыі рэспубліканскіх і міжнародных навуковых мерапрыемстваў ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту, якія выдзяляюцца Фонду на правядзенне фундаментальных і пошукавых даследаванняў.

8. Заяўкі на саісканне грантаў накіроўваюцца на адрас выканаўчай дырэкцыі Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў на адрас: 220072, Мінск, пр. Ф.Скарыны, д. 66, пакой 414, тэлефоны для даведак 268-48-90, 268-57-22, факс (017) 239-31-62.

Умовы конкурсу

праектаў фундаментальных і пошукавых даследаванняў Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў "НАВУКА-97"

Агульныя палажэнні

1. Беларускі рэспубліканскі фонд фундаментальных даследаванняў (далей у тэксце — Фонд) праводзіць конкурс праектаў фундаментальных і пошукавых даследаванняў "НАВУКА-97" з мэтай выяўлення і фінансавай падтрымкі творчых навуковых калектываў і асобных навукоўцаў, якія займаюцца вырашэннем актуальных навуковых праблемаў з улікам тэндэнцыяў развіцця сучаснай навукі, у інтарэсах эканамічнага і культурнага развіцця Беларусі.

2. Конкурс "НАВУКА-97" праводзіцца па наступных галінах фундаментальных даследаванняў:

- біялагічныя навукі,
- гуманітарныя навукі,
- тэхнічныя навукі,
- фізіка-матэматычныя навукі,
- хімічныя навукі і навукі аб Зямлі.

3. На конкурс прымаюцца заяўкі навуковых калектываў і асобных навукоўцаў Рэспублікі Беларусь, у тым ліку на выкананне праектаў фундаментальных і пошукавых даследаванняў сумесна з навукоўцамі замежных краін.

Конкурсны адбор сумесных з замежнікамі навукоўцамі праектаў ажыццяўляецца на агульных падставах.

4. Па выніках конкурсу ажыццяўляецца мэтавае фінансаванне фундаментальных і пошукавых даследаванняў, якія прайшлі адбор у экспертных саветах і секцыях савета Фонду на падставе заключэнняў незалежных экспертаў і былі прынятыя да фінансавання саветам Фонду.

5. Фінансаванне працаў па праектах ажыццяўляецца на аснове дагавораў паміж выканаўчай дырэкцыяй Фонду і арганізацыямі — выканаўцамі праектаў за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту.

6. Гранты Фонду, па якіх выканаўцы не заключылі дагаворы на працягу двух месяцаў з дня абвешчання вынікаў конкурсу, анулююцца.

Патрабаванні да праектаў, прадстаўленых на конкурс

7. На конкурс вылучаюцца праекты, здольныя ўнесці істотны ўклад у пашырэнне і паглыбленне навуковых ведаў, адрозныя па навізне і арыгінальнасці ў пастаноўцы і метадах правядзення фундаментальных і пошукавых даследаванняў і накіраваныя на дасягненне якасна новых навуковых вынікаў, якія маюць вялікую тэарэтычную і практычную значнасць.

8. Пры разглядзе праектаў ацэньваюцца:

- навуковая і практычная значнасць чаканых вынікаў;
- актуальнасць тэматыкі;
- навуковая кваліфікацыя кіраўніка праекта і ўсяго навуковага калектыву;
- дастатковасць навуковага зачыну і неабходнай матэрыяльна-тэхнічнай базы.

9. Тэрмін выканання праекта не павінен перавышаць два гады.

Дубляванне планавай тэматыкі не дапускаецца.

Праекты, якія ўдзельнічалі ў папярэдніх конкурсах Фонду і не атрымалі фінансавай падтрымкі, да ўдзелу ў конкурсе "НАВУКА-97" не дапускаюцца.

10. Заяўка на праект уносіцца паводле ўсталяваных саветаў Фонду форм П1-П5 у 3-х асобна змацаваных асобніках. У абавязковым парадку прадстаўляецца таксама дыскета з копіяй файла заявачых матэрыялаў (у фармаце ASCII). Матэрыялы заяўкі павінны ўключаць:

- тытульны аркуш заяўкі;
- анатацыю;
- абгрунтаванне праекта, якое змяшчае характарыстыку прапанаванай тэматыкі з указаннем мэты даследавання і дакладнай фармулёўкай навуковай ідэі, аналіз стану разглядаемай праблемы з улікам дасягненняў сусветнай навукі, праграму даследавання, абгрунтаванне арыгінальнасці прапанаваных вырашэнняў, навуковую і практычную значнасць чаканых вынікаў, характарыстыку навуковага калектыву;

— навуковую біяграфію кіраўніка праекта;

— каштарыс выдаткаў па праекту з абгрунтаваннем артыкулаў выдаткаў, пры гэтым колькасць штатных адзінак не павінна перавышаць пяці;

— інфармацыю аб удзеле кіраўніка праекта ў папярэдніх конкурсах Фонду.

Фонд устрымліваецца ад рэкамендацыяў па змяненню ці дапаўненню фармулёвак праектаў, прадстаўленых на конкурс.

Да матэрыялаў заяўкі дадаюцца ў двух экзэмплярах копіі апублікаваных на працягу трох апошніх гадоў навуковых працаў па тэме праекта.

Тэрміны і ўмовы ўдзелу ў конкурсе

11. Заяўкі на конкурс прадстаўляюцца да 4 красавіка 1997 года ўключна. Для іншагародніх дата вызначаецца па штэмпелю на паштовым адпраўленні.

Заяўкі, аформленыя з адхіленнямі ад правілаў ці прадстаўленыя пасля абвешчання тэрміну, да конкурсу не дапускаюцца. Не дапускаюцца далейшыя замены старонак і змены ў тэксце пададзенага праекта.

Інфармацыя пра паступленне ў Фонд і рэгістрацыю заявак выдаецца аўтарам на іх запыт.

12. Фонд паведамляе толькі канчатковыя вынікі конкурсу, публікуючы спісы падтрыманых праектаў.

Прадстаўленыя на конкурс матэрыялы не вяртаюцца.

13. Матэрыялы на конкурс накіроўваюцца ў выканаўчую дырэкцыю Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў на адрас: 220072, Мінск, пр. Ф.Скарыны, д. 66, пакой 414, тэлефоны для даведак 268-48-90, 268-57-22, факс (017) 239-31-62.

Формы заявачых матэрыялаў, а таксама кансультацыя па іх запаўненню могуць быць атрыманыя ў выканаўчай дырэкцыі Фонду ці высланыя на запыт.

Умовы конкурсу

выдавецкіх праектаў Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў на 1997 год

Агульныя палажэнні

1. Беларускі рэспубліканскі фонд фундаментальных даследаванняў (далей у тэксце — Фонд) арганізуе конкурс выдавецкіх праектаў з мэтай выяўлення і фінансавай падтрымкі выдання манаграфіяў, якія асвятляюць актуальныя навуковыя праблемы сусветнай і айчынай навукі, фундаментальныя пытанні эканамічнага і культурнага развіцця Беларусі.

2. На конкурс выдавецкіх праектаў прымаюцца заяўкі, якія прадугледжваюць толькі выданне кнігі. Пры гэтым аб'ём кнігі, выданню якой можа быць аказана фінансавая падтрымка, не павінен перавышаць 20 умоўн. выд. аркушаў. Магчымы долевы ўдзел Фонду ў фінансаванні выдавецкага праекта.

3. На конкурс выдавецкіх праектаў прымаюцца заяўкі аўтарскіх калектываў і асобных аўтараў — грамадзянаў Рэспублікі Беларусь незалежна ад таго, ці з'яўляецца прапанаваная на конкурс кніга вынікам выканання даследаванняў, сфінансаваных Фондам, ці яна створана пры выкарыстанні іншых крыніцаў фінансавання.

4. Фінансавая падтрымка выданняў ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту, якія выдзяляюцца Фонду на правядзенне фундаментальных і пошукавых даследаванняў.

Патрабаванні да праектаў, прадстаўленых на конкурс

5. На конкурс выдавецкіх праектаў вылучаюцца праекты выдання манаграфіяў, якія абагульняюць вынікі фундаментальных даследаванняў у розных галінах ведаў, маюць вялікую тэарэтычную і практычную значнасць.

6. Заяўка на выдавецкі праект павінна змяшчаць:

- заяву аўтара ці кіраўніка аўтарскага калектыву,
- рукапіс манаграфіяў,
- выпіску з пратакола паседжання вучонага (навуковага) савета арганізацыі, у якой выканана даследаванне, дзе змяшчаецца хадайніцтва аб падтрымцы выдання,
- водгукі рэцэнзентаў,
- калькуляцыю, якая абгрунтоўвае выдаткі на выданне.

Экспертыза выдавецкіх праектаў

7. Экспертыза прадстаўленых на конкурс выдавецкіх праектаў ажыццяўляецца непасрэдна ў адпаведных секцыях савета Фонду з прыцягненнем, пры неабходнасці, экспертных саветаў Фонду і

незалежных экспертаў. Пры разглядзе праектаў ацэньваюцца:

- актуальнасць і навізна тэматыкі выдання;
- навуковая кваліфікацыя аўтара або аўтарскага калектыву;
- навуковая і практычная значнасць вынікаў даследаванняў.

Канчатковае рашэнне аб выдзяленні грантаў фінансавай падтрымкі выдання манаграфіяў прымае бюро савета Фонду.

Умовы фінансавання выдавецкіх праектаў

8. Тэрмін выканання выдавецкага праекта — 1 год. У выпадку выпуску шматтомнага (серыйнага) выдання на чарговы конкурс заяўляюцца тамы, падрыхтаваныя да здачы ў выдавецтва.

9. Фінансавая падтрымка праекта Фондам адбываецца праз арганізацыю, якая з'яўляецца ініцыятарам выдання, пасля прадстаўлення гарантыйнага ліста аб мэтавым выкарыстанні выдзеленых сродкаў.

Неабходнай умовай выдзялення гранта з'яўляецца абавязацельства аўтараў манаграфіяў даць у ёй інфармацыю пра фінансавую падтрымку Фонду.

Фінансавая падтрымка выдаецца Фондам на бязвыплатнай аснове.

10. Заработная плата кіраўніку праекта і членам аўтарскага калектыву, а таксама набыццё абсталявання, камандзіраваныя і экспедыцыйныя выдаткі, звязаныя з выданнем манаграфіяў, не прадугледжваюцца.

11. Фонд пакідае за сабой права рэкамендаваць аўтарам выдавецтва.

12. Фінансавая падтрымка выдання адбываецца пры ўмове, што частка яго тыражу (да 10 %) будзе перададзена на бязвыплатнай аснове навуковым бібліятэкам і бібліятэкам адпаведных вышэйшых навучальных устаноў і навукова-даследчых інстытутаў.

Тэрміны і парадак прадстаўлення матэрыялаў на конкурс

13. Заяўкі на конкурс прадстаўляюцца да 30 красавіка 1997 года ўключна. Для іншагародніх дата вызначаецца па штэмпелю на паштовым адпраўленні.

14. Матэрыялы накіроўваюцца на адрас выканаўчай дырэкцыі Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў на адрас: 220072, Мінск, пр. Ф.Скарыны, д. 66, пакой 414, тэлефоны для даведак 268-48-90, 268-57-22, факс (017) 239-31-62.

Умовы конкурсу

на саісканне грантаў Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў для маладых навукоўцаў "НАВУКА-97М"

Агульныя палажэнні

1. Гранты Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў (далей у тэксце — Фонд) для маладых навукоўцаў усталяваюцца ў мэтах прыцягнення таленавітай моладзі да выканання фундаментальных і пошукавых даследаванняў, стварэння дадатковых стымуляў для эфектыўнай навуковай творчасці і павышэння якасці падрыхтоўкі навуковых кадраў.

2. На 1998 год выдзяляецца 50 грантаў Фонду для маладых навукоўцаў. Гранты прызначаюцца на тэрмін да 2 гадоў асобным маладым навукоўцам ці групам даследчыкаў.

Склад групы даследчыкаў не павінен перавышаць трох чалавек.

Дубляванне планавай тэматыкі не дапускаецца.

3. Пры разглядзе заявак на саісканне грантаў ацэньваюцца:

- актуальнасць тэматыкі і навуковая значнасць чаканых вынікаў;
- навуковая кваліфікацыя кіраўніка праекта і ўсяго навуковага калектыву;
- дастатковасць навуковага зачыну і наяўнасць матэрыяльна-тэхнічнай базы.

Патрабаванні да саіскальнікаў грантаў

4. Гранты Фонду для маладых навукоўцаў надаюцца творча адораным маладым людзям, якія праявілі здольнасці да навукова-даследчай работы і маюць апублікаваныя навуковыя артыкулы.

5. Саіскальнікамі грантаў для маладых навукоўцаў могуць быць навуковыя работнікі, спецыялісты, аспіранты, студэнты вышэйшых навучальных устаноў Рэспублікі Беларусь ва ўзросце да 33 гадоў.

Парадак прадстаўлення заявак на гранты

6. Для ўдзелу ў конкурсе "НАВУКА-97М" неабходна прадставіць у Фонд заяўку, якая змяшчае наступныя дакументы:

- тытульны аркуш заяўкі па ўсталяванай форме;
- выпіску з рашэння вучонага (навуковага) савета арганізацыі (устаноў) з асноўнага месца працы саіскальніка, якая змяшчае рэкамендацыю аб допуску заяўкі да конкурсу, ці хадайніцтва, унесенае акадэмікам або членам-карэспандэнтам АНБ;

— характарыстыку тэматыкі даследавання з указаннем яго мэтай, абгрунтаваннем арыгінальнасці метады і ўказаннем навуковага значэння чаканых вынікаў і іх навуковай і практычнай значнасці;

— навуковую біяграфію кіраўніка праекта;

— завераны пералік навуковых працаў усіх выканаўцаў праекта і копіі асноўных працаў (1 асобнік);

— праект каштарысу выдаткаў з разлікамі. Пры гэтым заработная плата па праекту вызначаецца з разліку максімальна 48 мінімальна зароботных платаў на год на члена калектыву выканаўцаў. Набыццё абсталявання не фінансуецца.

7. Заяўкі падаюцца ў двух асобна змацаваных экзэмплярах у тэрміны, вызначаныя ўмовамі конкурсу. У абавязковым парадку прадстаўляецца таксама дыскета з копіяй файла заявачых матэрыялаў (у фармаце ASCII).

Тэрміны і ўмовы ўдзелу ў конкурсе

8. Заяўкі на конкурс прымаюцца з 15 верасня па 31 кастрычніка 1997 года ўключна. Для іншагародніх дата вызначаецца па штэмпелю на паштовым адпраўленні.

Заяўкі, аформленыя з адхіленнямі ад правілаў ці прадстаўленыя пасля абвешчання тэрміну, да конкурсу не дапускаюцца. Не дапускаюцца далейшыя замены старонак і змены ў тэксце пададзенага праекта.

Інфармацыя пра паступленне ў Фонд і рэгістрацыю заявак выдаецца аўтарам на іх запыт.

Фонд паведамляе толькі канчатковыя вынікі конкурсу, публікуючы спісы падтрыманых праектаў і паведамляючы кіраўнікам праектаў на працягу месяца пасля яго завяршэння.

Прадстаўленыя на конкурс матэрыялы не вяртаюцца.

9. Матэрыялы на конкурс накіроўваюцца ў выканаўчую дырэкцыю Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў на адрас: 220072, Мінск, пр. Ф.Скарыны, д. 66, пакой 414, тэлефоны для даведак 268-48-90, 268-57-22, факс (017) 239-31-62.

Формы заявачых матэрыялаў, а таксама кансультацыя па іх запаўненню могуць быць атрыманыя ў выканаўчай дырэкцыі Фонду ці высланыя на запыт.

Хто дапаможа бібліятэцы?

З таго часу, як бібліятэчны фонд пераваліў за 500 тысячаў экзэмпляраў, на якія было разлічанае сховішча, колькасць праблемаў у гэтай сферы павялічылася. Спачатку пачалі размяшчаць літаратуру на розных факультэтах у чытальных залах, а затым — па профільных бібліятэках. Гэта прывяло да разгрупавання кніг: на адным факультэце ёсць, на другім няма, а ў галоўным корпусе — адзін экзэмпляр (трэба сядзець у чытальнай зале). Але такое размяшчэнне не выратавала становішча. Больш паловы літаратуры застаецца ў галоўным корпусе, а гэта каля мільёна кніг.

Анекдатычна сумная сітуацыя: яшчэ пры праектаванні галоўнага корпуса была парушана гідраізаляцыя сценаў. І цяпер лужы, дождж, талыя воды пераходзяць з паверхні ў сховішча (сочацца праз бе-

Адзел камплектавання і апрацоўкі: Касцёвч С.С., Пацко Т.В., Карбановіч Н.Л., Філіпенка Г.В., Дудко Т.Л., Рахманчык Л.І., Лакевіч В.П., Вярэга А.В., Мітрохіна І.Я.

чога не значыць, бо на верхнім ярусе ўсё адно няма разетак. Мокрай анучкай па ўсіх выданнях не пройдзеся, тым больш, што

гу, таксама можа не вытрываць і г.д., вынікам чаго стане актыва зала недзе ў пяць паверхаў вышынёй. А кніжкі вернуцца на сваё законнае месца. Таму іх усё ж такі вырашылі пакуль не чапаць, а дачакацца пераменаў і якога-небудзь памяшкання. Тым больш, што нягледзячы на складанае эканамічнае становішча рэктарат непакоіцца і аб бібліятэцы. Магчыма, што пасля аднаўлення старога будынку фізфака яе перанясучь туды, і праблема вырашыцца. А пакуль бібліятэкары кожную гадзіну спускаюцца ў сховішча з патрабаваннямі чытачоў па стромай высокай лесвіцы і кожную гадзіну падымаюцца адтуль з кнігамі. Прычым, за адзін раз жанчына прыносіць у сярэднім каля сямі кілаграмаў літаратуры. Ёсць ліфт, але ён рэгулюецца толькі з падвала: спусціўся ўніз, націснуў кнопку — пабег уверх. Вынес кніжкі на другім паверсе і бяжыш зноў у падвал, каб накіраваць астатнія на трэці.

Якіх толькі ідэяў не

было ў працаўнікоў бібліятэкі. Хацелі, напрыклад, прабіць сцяну, паставіць вертыкальныя трубы, па якіх можна было б кідаць

Спірыдонова А.

бланкі патрабаванняў чытачоў адразу ў сховішча ўвесь час. Але ідэя не ўвасобілася ў жыццё: перашкодзіў гардэроб, ды зрабіць такую канструкцыю было б занадта дорага. Што датычыцца ліфта, дык

лягаюць аднаўленню! Гэта стала звычайнай справай. Людзі заходзяць у бібліятэку ў верхнім аддзене і нават "Добры дзень" не кажуць. Не так даўно на патрабаванне паставіць кнігу назад пад шкло, адзін малады чалавек, паляпаўшы бібліятэкара па плячу, адказаў: "Сама паставіш!"

Канешне, не ўсё так дрэнна. Другі студэнт вырашыў стаць спонсарам бібліятэкі і падараваў ёй каварку, што ўзрушыла да глыбіні душы ўвесь калектыў. Прачнулася спадзяванне на дапамогу чытачоў. Быў і яшчэ адзін падарунак ад рэктарата і прафбюро — сервіз, што таксама ўзняло настрой. Ах, гэтыя жанчыны, не могуць яны ўстаяць перад знакамі ўвагі!

Хоццаца верыць, што падарункі на гэтым не скончацца і з'явіцца новыя ідэі вырашэння бібліятэчных праблем.

Валерыя АЎСЯНІК

Аб'ект навукова-мастацкай літаратуры. Казачэнка Т.Р.

тон).

Некаторыя працаўнікі з жахам узгадваюць, як у валежках дзяжурлі ў сховішчах аднойчы зімой, калі прарвала ацяпляльную трубу. Думалі, што канец прыйшоў. Цяжка ўявіць, якімі намаганнямі слабой палове чалавецтва ўдаецца захаваць прысутнасць духу: атрымаць вышэйшую адукацыю, каб цягаць угору стосы кніг (сховішча знаходзіцца на два паверхі пад зямлёй) — гэта і маральна цяжка.

Калі ўлічыць, што вентылятар не працуе і запаленасць перавышае норму, можна толькі здзівіцца, як жанчыны ўмудраюцца захаваць прыгажосць і энергію. Абяспыліць памяшканне сваімі сіламі фізічна немагчыма. У бібліятэцы ёсць два пыласосы (праўда, працуе адзін), але гэта ні-

гэта не пажадана (кнігі псуецца).

Затое са святлом праблемаў няма: гарыць па ўсяму сховішчу ўвесь дзень — аўтаномных выключальнікаў для асобных куткоў няма. Час ад часу галоўны шчыток перацарае, і сховішча застаецца без асвятлення, але прыходзіць электрык — і ўсё вяртаецца да "нормы".

А самае "смешнае", што нават калі ўніверсітэт "паднапружыцца" і вырашыць пусціць свае сродкі на рамонт сховішча, у яго нічога не атрымаецца. Аднойчы спроба такая рабілася. Было прапанавана скласці кнігі ў актыва зале і зрабіць у сховішчы капітальны рамонт. Але інжынеры падлічылі, што падлога залы проста не вытрымае кніг і зваліцца на паверх ніжэй, які, у сваю чар-

Чытальная зала замежнай літаратуры. Лукашэвіч А.А.

Прыгатаванне настояў у хатніх умовах

Лекавыя ўласцівасці многіх раслін былі вядомыя яшчэ задоўга да нашай эры ў Егіпце, Кітаі, Індыі.

Найбольш распаўсюджанай і мэтазгоднай формай прымянення лекавых раслінаў з'яўляюцца свежапрыгатаваныя настоі і ўзвары — водныя выняткі з расліннай сыравіны. Самастойна прыгатаваць настоі і ўзвары можна толькі з тых лекавых раслінаў, якія не ўтрымліваюць моцнадзейных і атрутных рэчываў, якія можна ўжываць на працягу доўгага часу, не баючыся шкодных уплываў.

Для прыгатавання настояў здробненую сыравіну заліваюць гарачай кіпячай вадоў, закрываюць накрывкай і награвваюць у кіпні (на вадзяной лазні) 15 хвілінаў, памешваючы. Потым даюць астыць 45 хвілінаў пры пакаёвай тэмпературы, сцэджваюць, астатнюю сыравіну выціскаюць, аб'ём атрыманага настоя доводзяць гатаванай вадоў да першапачатковага.

Настоі гатуюць з пладоў чарніцаў, малінаў, чорнай парэчкі, карэншчаў з каранямі валяр'яны, лістоў мяты і г.д.

Плады шыпыны прымяняюць у якасці вітаміннага сродку. Для прыгатавання настояў бяруць 10 г пладоў (1 сталовая ложка) на 200 мл вады. Прымаюць унутр па 1/2 шклянкі двойчы ў дзень пасля ежы.

У якасці адхарквальнага сродку пры захворваннях верхніх дыхальных шляхоў ужываюць лісты падбелу (мать-и-мачеха). Настой гатуюць з разліку 5 г (1 сталовая ложка) на 200 мл вады. Ужываюць унутр у цёплым выглядзе па 1/2-1/3 шклянкі 2-3 разы на дзень за гадзіну перад ежай.

Як патагонны сродка пры прастудных захворваннях ужываюць кветкі ліпы: 10 г (3 сталовыя ложки) на 200 мл вады. Прымаюць гарачым па 1-2 шклянкі 2-3 разы на дзень пасля ежы.

Настоі захоўваюць у халаднаватым месцы не даўжэй за 2 сутак. Перад ужываннем іх рэкамендуецца ўзбоўтваць.

Водныя выняткі з расліннай сыравіны аказваюць мяккі ўплыў, добра пераносяцца хворымі і забяспечваюць добрую бялагічную даступнасць дзейных рэчываў.

Л.М. ХОМЧАНКА, правізар

БЕЛАРУСКИ УНИВЕРСИТЕТ

Заснавальнік газеты - БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ УНИВЕРСИТЕТ

Газета зарэгістравана Дзяржаўным камітэтам Рэспублікі Беларусь па друку. Рэгістрацыйнае пасведчанне №149 ад 28 чэрвеня 1996 года.

Мінская паліграфічная фабрыка "Чырвоная зорка" МВПА імя Я.Коласа. 220079, г. Мінск, 1-ы Загарадны зав., 3.

Газета падпісана ў друк у 12.00.

13 САКАВІКА Зак. 1788. Т. 1000 экз.

Распаўсюджваецца бясплатна

220080, Мінск-80, Універсітэцкі гарадок, вул. Бабруйская, 9, паверх 4, пакоі 411-412, тэлефон 2206827.

В.а. рэдактара Т.М. КАЗАК